

A Fővárosi Ítéltábla felperes neve [képviselő (felperesi jogi képviselő címe) ügyszám: PM...../..... és a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (felperes címe) ügyszám: PM.....] felperesnek a M. és Társa Ügyvédi Iroda (alperesi jogi képviselő címe.; ügyintéző: dr. M. I. ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen általános szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. április 25-én kelt 32.G.42.886/2017/18. számú végzésével kijavított 2018. február 27-én kelt 32.G.42.886/2017/9. számú ítélete ellen a felperes 10., 12. sorszámu és az alperes 11. sorszámu fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének azt a rendelkezését, amellyel megállapította, hogy az alperes által 2016.-jétől a H. o.- és é. biztosítási feltételek I.11.A. e) ii. alpontjának az a rendelkezése, amely szerint élet-, baleset- és egészségbiztosítási károk vonatkozásában minden esetben be kell nyújtani halál esetén a halottvizsgálati bizonyítvány másolatát, tisztességtelen, így az annak alkalmazójával szerződött valamennyi félre kiterjedő hatállyal érvénytelen, valamint az érvénytelenség megállapításának közzétételére kötelező rendelkezését, továbbá a közlemény erre vonatkozó részét - a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - hatályon kívül helyezi;

egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érinti;

fellebbezett rendelkezéseit részben és akként változtatja meg, hogy

megállapítja, hogy az ÁSZF II..... pontjának azon rendelkezése, amely szerint a biztosító szolgáltatásának teljesítése ingóság károk esetén

	Teljes kár esetén ¹	
Ingóságok, ha káridőponti értékcsökkenése	nem érte el a 85%-ot	káridőponti beszerzési értéken ⁶
	elérte a 85%-ot	káridőponti értéken ⁷

történik, tisztességtelen, így az annak alkalmazójával szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal érvénytelen;

az alperes által közze teendő közlemény szövegét az alábbiakkal egészíti ki:

Az ÁSZF II..... pontjának azon rendelkezése, amely szerint a biztosító szolgáltatásának teljesítése ingóság károk esetén

	Teljes kár esetén ¹	
Ingóságok, ha káridőponti értékcsökkenése	nem érte el a 85%-ot	káridőponti beszerzési értéken ⁶
	elérte a 85%-ot	káridőponti értéken ⁷

történik, tisztességtelen, mert nem világos, nem érthető és nem egyértelmű, továbbá a szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel alkalmazójával szerződést kötő fogyasztó hátrányára állapítja meg;

az elsőfokú perköltség kereseti illetékre vonatkozó rendelkezéseit kiegészíti, megállapítja, hogy a felperes illetékmentessége folytán le nem rótt (.....) forint kereseti illetékből az alperes által fizetendő (.....) forinton felüli (.....) forint illetéket az állam viseli;

egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a közlemény szövegének azzal a pontosításával, hogy az a Fővárosi Törvényszék 2019.....-én kelt 32.G.42.886/2017/18. számú végzésével kijavított, 2018.-én kelt 32.G.42.886/2017/9. számú ítéletére hivatkozik, helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak a felperes illetékmentessége folytán le nem rótt (.....) forint fellebbezési illetékből(.....) forint illetéket;

megállapítja, hogy a fellebbezési illetékből fennmaradó (.....) forint illetéket az állam viseli;

ezt meghaladóan a másodfokú eljárás során felmerült perköltségeiket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes gazdasági társaság, amely biztosítási és egyéb pénzügyi tevékenységet végez, főtevékenységként nem életbiztosítási szerződéseket köt. Az alperes 2016.-jétől alkalmazta a fogyasztókkal kötött szerződésekben a nyomtatványszámú „Házörző otthon- és életmód-biztosítási feltételek” elnevezésű általános szerződési feltételeket (a továbbiakban: ÁSZF).

Az ÁSZF I. fejezete az Általános Feltételek, II. fejezete a Különös Feltételek címet viseli.

Az ÁSZF I..... pontja (Az értékkövetés szabályai) az alábbiak szerint rendelkezik: „A biztosító az új érték biztosítás fenntartása érdekében a biztosítási összeget és a díjat évente egy alkalommal az árszínvonal változásához hozzáigazítja (...).” Az ÁSZF II..... pontja a biztosító szolgáltatása és a térítési összeg meghatározásának alapelvei körében az ingóságokat ért károk esetére - táblázatba foglaltan - az alábbiak szerint rendelkezik: Ingóság károk esetén a szolgáltatás teljesítése

	Teljes kár esetén ¹	
Ingóságok, ha káridőponti értékcsökkenése	nem érte el a 85%-ot	káridőponti beszerzési értéken ⁶
	elérte a 85%-ot	káridőponti értéken ⁷

A (6) indexpont szerint káridőponti beszerzési érték a káresemény bekövetkezésének időpontjában a biztosított vagyontárggyal megegyező tulajdonságokkal rendelkező (ha azzal megegyező nincs Magyarországon piaci forgalomban, akkor azonos rendeltetésű, árkategóriájú, minőségű és tudású)

újonnan árusított háztartási eszköz piaci értéke.

A (7) indexpont szerint káridőponti érték a károsodott vagyontárgynak a kár időpontjában új állapotban történő beszerzési ára vagy újra előállítási költsége, csökkentve a használati foknak megfelelő összeggel. A vagyontárgy hasznátságainak meghatározásához az életkorát, az igénybevételek módját, a ráfordított karbantartást és felújítást lehet figyelembe venni, de főleg számítástechnikai híradástechnikai eszközöknél a technikai értékcsökkenés is számottevő.

Az ÁSZF I.8. pontja a biztosítási összegre, alulbiztosítottságra, túlbiztosításra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza. Az I..... pont szerint „A biztosítási időszakra megállapított biztosítási összeg az ugyanazon biztosítási időszakban bekövetkezett biztosítási esemény miatt kifizetett összeggel csökken. Amennyiben a szerződő fél fogyasztó, akkor jogosult az éves biztosítási díj megfelelő kiegészítésével a biztosítási időszakra megállapított biztosítási összeget eredeti mértékre emelni (fedezetfeltöltés).”

Az ÁSZF I..... pontja rendelkezik a szerződő felek speciális kötelezettségeiről, ezen belül a szerződő, biztosított kötelezettségeiről. Az I..... e) pont (Kárbejelentéshez szükséges dokumentumok) i. 4. és 5. alpontja szerint „A biztosító a biztosítási esemény okozta károk és költségek megtérítéséhez az alábbi dokumentumok rendelkezésre bocsátását jogosult kérni: (...)

4. rendőrségnél, illetve szabálysértési hatóságnál tett feljelentésről készült jegyzőkönyv másolati példányát,

5. a büntetőeljárás során a nyomozóhatóság, ügyész vagy a bíróság által hozott határozatot, továbbá az eljárás során keletkezett szakértői véleményeket, jegyzőkönyveket és tanúnyilatkozatokat, feltéve, hogy azok rendelkezésre állnak.”

Az ÁSZF I..... e) pont ii. 2. alpontjának 1-4. francia bekezdése értelmében „Élet-, baleset-, és egészségbiztosítási károk vonatkozásában minden esetben be kell nyújtani (...) továbbá a következő iratok másolatát:

- halál esetén

halottvizsgálati bizonyítvány / halotti epikrízis,

boncolási jegyzőkönyv,

biztosított halotti anyakönyvi kivonata,

amennyiben a halál betegség következtében állt be, biztosított halálát okozó betegség kezdeti időpontjának és lefolyásának, valamint a halál közelebbi körülményeinek tisztázásához szükséges iratok (kezelőorvosi nyilatkozat, zárójelentés stb.)”

Az ÁSZF I..... pontjának összefoglaló megjelölése: Egyéb rendelkezések.

Az ÁSZF I..... pontja (Elévülés) szerint „A biztosítási szerződésből eredő igények 1 év elteltével elévülnek.”

Az ÁSZF I..... pontja (Eltérés a korábbi szerződési gyakorlattól, lényeges eltérések a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseitől) szerint „Jelen pont összefoglalóan tartalmazza az Általános és Különös feltételek azon rendelkezéseit, melyek a Polgári Törvénykönyv (Ptk.) rendelkezéseitől lényegesen eltérnek.”

A 14..... pont [A biztosított részéről szükséges hozzájárulás élet-, baleset-, és egészségbiztosítási kockázatokat tartalmazó kiegészítő biztosítás esetén (2.A. pont)] szerint „Jelen feltételek alapján - eltérően a Ptk. 6:479. § (1) bekezdésétől eltérően -, amennyiben a szerződő fél nem fogyasztó -

kiskorú biztosított, cselekvőképességében vagyoni jognyilatkozatai tekintetében részlegesen korlátozott vagy cselekvőképtelen nagykorú személy, mint biztosított vonatkozásában a szerződés érvényességéhez élet-, baleset- és egészségbiztosítási kockázatok vonatkozásában a gyámhatóság jóváhagyása nem szükséges."

A 14..... pont [A biztosítási ajánlattól eltérő tartalommal létrejött szerződéssel szembeni kifogásra nyitvaálló határidő (2.D. pont)] szerint „A Ptk. 6:443. § (2) bekezdésétől eltérően a szerződőnek a kötvény kézhezvételét követően legfeljebb 15 nap áll rendelkezésére arra, hogy kifogását jelezze a biztosító felé, amennyiben a biztosító által kiállított kötvény a szerződő ajánlatától eltér."

A 14..... pont [A biztosítási időszak határozott idejű szerződések esetében (4.B. pont)] szerint „A Ptk. 6:447. § (2) bekezdésétől eltérően határozott tartalmú szerződések esetén - a felek eltérő rendelkezése hiányában - a biztosítási időszak a szerződés teljes tartama."

A 14..... pont [Fizetési póthatáridő tűzése, amennyiben a szerződő a biztosítási díj befizetésével késedelembe esik (7.F.1. pont)] szerint „Jelen feltételek alapján - eltérően a Ptk. 6:449. §-ától - a biztosító a szerződő felet legalább 30 napos póthatáridő tűzésével hívja fel írásban a teljesítésre, ha a szerződő az esedékes biztosítási díjat az esedékesség időpontjáig nem egyenlíti ki."

A 14.E.9. pont [Az elévülési időszak tartama (14.B. pont)] szerint „Jelen feltételek elévülésre vonatkozó előírása eltér a Ptk. 6:22. § (1) bekezdésében meghatározott általános 5 éves elévülési időtől. Jelen szerződésből eredő igények 1 év elteltével évülnek el."

A 14..... [Várakozási idő (3.B. pont)] szerint „A biztosító a Különös és a kiegészítő biztosításokra vonatkozó feltételekben, az árvíz (Különös feltételek 5. fejezet I. pont), a földrengés (Különös feltételek 5. fejezet J. pont), a földcsuszamlás (Különös feltételek 5. fejezet K. pont), a kő és földomlás (Különös feltételek 5. fejezet L. pont) biztosítási eseményekre, az Egészség csomag haláleseti térítés, műtéti térítés, kórházi napi térítés kockázataira (V. rész 2.A.1., 2.A.2., 2.A.3.), továbbá a Munkanélküliségi díjtvállalás kiegészítő biztosításra (V. rész. 4. fejezet), a Futrinka kisállat kiegészítő biztosítása (V. rész 11. fejezet) és a S. kiegészítő biztosítása (V. rész 12. fejezet) várakozási időt köt ki. Várakozási idő kikötése esetén a biztosító kockázatviselése a várakozási idő elteltével kezdődik."

A felperes keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:102. § (1) bekezdése és 6:105. § (2) bekezdése alapján annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy az alperes fogyasztói szerződésben alkalmazott, 2016. október 1. napjától hatályos ÁSZF II..... pontja, I.11.A. e) i. 4. és 5. alpontjai, I.11.A. e) ii. 2. alpontjának 1-4. francia bekezdése a halottvizsgálati jegyzőkönyvre vonatkozó rendelkezés kivételével, I..... pontja, I..... pontja, I..... pontja, valamint I.14.E., I.14....., I....., I....., I.14.E.8., I..... és I..... pontjai tisztességtelenek, ezért azok az alperessel szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal érvénytelenek. Kérte továbbá, hogy a bíróság a Ptk. 6:105. § (2) bekezdése alapján rendelje el, hogy az alperes a saját költségére a bíróság által megállapított szövegű, az érvénytelenség megállapítására vonatkozó közleményt hozzon nyilvánosságra. Kérte azt is, hogy a bíróság a felmerülő perköltségek viselésére az alperest kötelezze.

Az ÁSZF II..... pontjával kapcsolatban idézte a Ptk. 6:102. § (3) bekezdését, 6:103. § (2) bekezdését és 6:458. § (1) bekezdését. Kiemelte, hogy az ÁSZF I.9. pontja értelmében az alperes a fogyasztóval új érték biztosítására köt szerződést és ennek érdekében értékkeövetést alkalmaz. Ezzel szemben az ÁSZF II..... pontja alapján - amennyiben a kár akkor következik be, amikor a biztosított

értéktárgy avulása a meghatározott mértéket meghaladja - az értékkövetés (a biztosítási összegnek az új értéken térítés érdekében történt rendszeres emelése) ellenére mégsem az új értéket téríti. A felperes szerint ezért az ÁSZF I..... pontja és II..... pontja ellentmondást tartalmaz, nem világos és nem érhető, mert a káridőponti térítés szabályozása ellentmond az értékkövetést megalapozó új érték biztosításra vonatkozó rendelkezést tartalmazó ÁSZF I.9. pontjának. Ezért az ÁSZF II..... pontjának a káridőponti értéken történő térítést tartalmazó rendelkezése tisztességtelen.

Kifejtette, hogy az ÁSZF I.9. pontja nem vagyonszoport-vagyonelem bontásban, hanem általánosan mondja ki az új értékre biztosítást. Ehhez képest az ÁSZF II..... pontja ennek ellentmond, mert nem ezt a szabályozást tartalmazza, hanem attól eltérőt. Az egyértelműség hiánya kizárhatja, hogy az alperes meghatározza, hogy mely vagyontárgyak esetében igazodik a teljesítési kötelezettsége a káridőponti beszerzési értékhez, illetve a káridőponti (valóságos) értékhez. Az alperes általános jelleggel, a vagyonszoport teljességére köti ki az indexálást és vállalja az ÁSZF I.9. pontjában az új értékeken való térítést. Ehhez képest az ÁSZF II..... pontja ettől eltérő, ellentmondó rendelkezést tartalmaz. A felperes álláspontja szerint az ÁSZF II..... pontja megváltoztatja az ÁSZF I.9. pontjának rendelkezését akként, hogy az egyértelmű szabályozást tartalmazó ÁSZF I.9. pont rendelkezésének egyértelműségét megszünteti.

Hangsúlyozta továbbá, hogy az ÁSZF II..... pontjának tisztességtelensége a Ptk. 6:102. § (3) bekezdése alapján vizsgálható, mert az az ÁSZF I.9. pontjával összefüggésben értelmezve nem világos és nem érthető. A tisztességtelenség nem a Ptk. 6:102. § (1) bekezdésén, hanem a Ptk. 6:102. § (3) bekezdésén alapul.

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen szerződési feltételekről szóló 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: 93/13/EGK irányelv) 4. cikke (2) bekezdése alapján a jelen perben a bíróságnak abban a jogkérdésben kell állást foglalnia, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára érthető, egyértelmű és világos lehet-e az indexálást és új értéken történő térítést előíró ÁSZF I.9. pont rendelkezésének fényében a teljes vagyonszoportra kikötött indexálást figyelmen kívül hagyó, az ÁSZF I.9. pontjának ellentmondó, az új értéken történő térítést egyes esetkörökben kizáró, a keresettel támadott ÁSZF II..... pont rendelkezése.

Az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontjaival kapcsolatban idézte a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bit.) 124. § (2) bekezdését és a 3/2011. PK vélemény 1. pontját, továbbá hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII.21.529/2016. ügyben hozott ítéletére, a BH2007. 371. számon közzétett eseti döntésre és a Fővárosi Ítéltábla 21.Gf..... számú ítéletében foglaltakra. Ezek alapján kifejtette, hogy a biztosító csak olyan határozatok bemutatását követelheti meg, amelyek a biztosítási esemény bekövetkezésére vagy a kár mértékére nézve tartalmaznak adatokat, de a biztosított nem kötelezhető a biztosítási szerződés teljesítésének körén kívül eső kérdésekben keletkezett hatóság határozat, vagy a biztosító bizonyítási kötelezettségére tartozó okirat csatolására. Hivatkozott a kialakult bírói gyakorlatra, amely szerint a jogszabályba ütköző szerződési feltétel kikötése önmagában tisztességtelen, ezért a jogszabályba ütköző feltétel érvénytelenségét a bíróság közérdekű kereset alapján mindenkire kiterjedő hatállyal akkor is megállapíthatja, ha egyébként a jogszabályba ütközés már önmagában is a semmisség jogkövetkezményét vonja maga után. Az, hogy az alperes az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontjában meghatározott okiratok benyújtását írja elő, tisztességtelen.

Az ÁSZF I..... e) ii 2. alpontjának 1-4. francia bekezdésével kapcsolatban idézte a halottvizsgálatról és a halottakkal kapcsolatos eljárásról szóló Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 1. számú mellékletét, a Kormányrendelet 1. § 1. pontját, a Ptk. 6:102. § (1) bekezdését és a Bit. 124. § (2) bekezdését. Kiemelte, hogy a halottvizsgálati bizonyítvány a Kormányrendelet szabályozása szerint valamennyi olyan adatot tartalmaz, amelyre

az alperesnek szüksége van a szolgáltatása teljesítésének megállapításához. Ebből következően ezen okiraton túlmenően a fogyasztónak az alperes által előírt további okiratok bemutatására kötelezése a Ptk. 6:102. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen. Hangsúlyozta, hogy a Kormányrendelet 1. számú mellékletében felsorolt kötelező tartalmi elemekre tekintettel a halottvizsgálati bizonyítvány valamennyi mentesülési okra vonatkozóan tartalmazza a szükséges adatokat.

Az ÁSZF I.14.B. pontjával kapcsolatban idézte a Ptk. 6:22. § (1) bekezdését és a 102. § (1) bekezdését, valamint hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII..... számú ítéletében kifejtettekre. Hangsúlyozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a hivatkozott ítéletében valamennyi, fogyasztónak minősülő félre kiterjedő hatállyal megállapította, hogy „a biztosítási szerződésből eredő követelések megállapodás szerinti elévülési határideje egy év” szövegű kikötés érvénytelen. A Legfelsőbb Bíróság ezt a döntését azzal indokolta, hogy a kikötés a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével, egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára állapítja meg az elévülési időnek a törvényben meghatározottnál jóval rövidebb elévülési időre való lerövidítésével. Hangsúlyozta, hogy a hivatkozott ítélet a Legfelsőbb Bíróság honlapján a következő címmel volt elérhető: „Ha az általános szerződési feltétel alkalmazójának a szerződéskötési gyakorlata a fogyasztói szerződés részévé tehet olyan kikötést, amely egyébként külön figyelemfelhívás, önálló megtárgyalás és kifejezett elfogadás hiányában nem válhatna a szerződés részévé, a kikötés tisztességtelen, és semmisségének megállapítása iránt az arra feljogosított szervezet keresetet indíthat.

Az alperes hivatkozására tekintettel előadta, hogy az alperes által a fogyasztókkal kötött szerződéskötés során a Polgári Törvénykönyvtől lényegesen eltérő rendelkezésekre történő figyelemfelhívás és ezen rendelkezéseknek a fogyasztók részéről történő kifejezett elfogadás lehetőségének biztosítása céljából alkalmazott nyilatkozat (a továbbiakban: fogyasztói nyilatkozat) a hivatkozott bírósági ítéletek tükrében értelmezhetetlen. A fogyasztói nyilatkozatot ugyanis általános szerződési feltétel tartalmazza, ezért nem alkalmas arra, hogy az alperes ezzel a Ptk. 6:78. § (2) bekezdésében foglalt külön tájékoztatási kötelezettségét teljesítse, illetve a tájékoztatási kötelezettség megtörténtének a bizonyítására sem alkalmas.

Az ÁSZF I..... pontjával és az ÁSZF I..... pontjával összefüggésben hivatkozott a Ptk. 6:461. § (1) bekezdésére, a 6:103. § (2) bekezdésére és a 6:455. § d) pontjára. Előadta, hogy az alperes az I.8.D. pont szabályait látszólag a Ptk. 6:461. § (1) bekezdésére és a 6:455. § d) pontjára figyelemmel állapította meg. Az ÁSZF I..... pontját figyelembe véve azonban megváltozik az ÁSZF I..... pontjának értelme: egyrészt ellentmondásossá válik a biztosítási időszak hosszának szabályozása, másrészt a fedezet feltöltés szabályozása a jogszabálytól eltérővé válik. A 3/2011. PK vélemény 1. pontja alapján az ÁSZF I..... pontjában foglalt kikötés tisztességtelensége megállapítható. Ezen túlmenően pedig az ÁSZF I..... pontja és I..... pontja nem egyértelmű, ellentmondó, így a Ptk. 6:103. § (2) bekezdése alapján tisztességtelen. Az ÁSZF I..... pontját és I.14.E.5. pontját együttesen csak úgy lehet értelmezni a magyar nyelv szabályai szerint, hogy amennyiben a fogyasztó a biztosítási esemény (kifizetés) évére vonatkozóan nem teljesíti a fedezetfeltöltést, akkor a biztosítási időszak teljes további tartamában bekövetkezett káresemény esetén csak a csökkentett összegű kárkifizetést követelheti. A feltétel egyértelműségének hiánya pedig a Ptk. 6:103. § (2) bekezdése a tisztességtelenséget önmagában megalapozza, a Ptk. 6:102. § (1) bekezdésében foglalt feltétel fennállását vizsgálni sem szükséges a tisztességtelenség megállapításához.

Az ÁSZF I..... pontjával, valamint az ÁSZF I..... pontjával, I..... pontjával, I..... pontjával, I..... pontjával, I.14.E.9. pontjával és I.14.E.10. pontjával kapcsolatban idézte a Ptk. 6:78. § (2)-(3) bekezdését és a 6:102. § (1) bekezdését, valamint hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII.22.152/2010/10. számon hozott ítéletére. Kifejtette, hogy amennyiben olyan feltételt

tartalmaz az ÁSZF, amely a Ptk. 6:78. § (2) bekezdése alapján külön figyelemfelhívás alapján válhatna a szerződés részévé, ennek tisztességtelensége közérdekű kereset alapján vizsgálható. Az ÁSZF-ben ilyen módon egy cím alatt összegyűjtött, a jogszabályoktól vagy a korábbi szerződési gyakorlattól lényegesen eltérő rendelkezések külön tájékoztatás és a fogyasztó általi kifejezett elfogadás hiányában nem válhatnak a szerződés részévé. Az ÁSZF azonban ezeket tartalmazza, így a fogyasztó felé ezek a rendelkezések mégis hatályosulhatnak. Ebből pedig az következik, hogy a törvény szerint a szerződés részét nem képező, de mégis az ÁSZF-ben foglalt szabályozások a Ptk. 6:102. § (1) bekezdése alapján tisztességtelenek.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az ÁSZF II..... pontjával kapcsolatban elsődlegesen arra hivatkozott, hogy ennek tisztességtelensége mint főszolgáltatást megállapító szerződési feltétel a Ptk. 6:102. § (3) bekezdése és a 93/13/EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdése értelmében nem vizsgálható. A hivatkozott szerződéses rendelkezés főszolgáltatást megállapító jellegével kapcsolatban hivatkozott az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) C-92/11. számú ítéletének 48. pontjában, C-484/08. számú ítéletének 34. pontjában, C-26/13. számú ítéletének 49-50. pontjában és C-96/14. számú ítéletének 34-35. pontjában foglaltakra, valamint a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf..... számú ítéletében és 4.Pf..... számú ítéletében kifejtettekre.

A Ptk. 6:102. § (1) és (3) bekezdésében foglaltakra hivatkozással kifejtette: azt, hogy a 85%-os értékcsökkenést meghaladó ingóságok esetén az alperes nem káridőponti beszerzési értéken, hanem káridőponti értéken való térítésre vállalkozik, figyelembe vette a fogyasztók (biztosítottak) által fizetendő biztosítási díj kiszámítása (a perbeli „Házörző” termék díjkalkulációja) során. Ezen túlmenően világos és érthető, ahogyan a hivatkozott feltétel és annak (6) és (7) indexszámmal ellátott rendelkezései egyértelműen meghatározzák, hogy a károsodott ingóság káridőponti értékcsökkenéséhez képest az alperes mikor, milyen értéken nyújt biztosítási szolgáltatást. Álláspontja szerint a hivatkozott feltétel a Ptk. 6:102. § (3) bekezdésének második fordulata alkalmazásában világos és érthető, ellentmondást nem tartalmaz azzal kapcsolatban, hogy az alperes térítése mikor alapul a káridőponti beszerzési értékelésen és mikor a káridőponti értéken.

Hivatkozása szerint a Bíróság C-94/14. számú ítéletének 50. pontja támpontot nyújt a bíróság számára annak a kérdésnek a vizsgálatához is, hogy az ÁSZF II.6.B.1. pontja az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára pontos és érthető szempontokat nyújt-e ahhoz, hogy a biztosított vagyontárgyak értékcsökkenésének a biztosító fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását értékelhesse. Érvelése szerint nincs ellentmondás az ÁSZF káridőponti (valóságos) és káridőponti beszerzési értéken való térítési szabályai között, mert a káridőponti értéken térítés kivételes a káridőponti beszerzési értéken térítés főszabályához képest. A kivételszabály lényege éppen az, hogy eltér a főszabálytól, azaz kivételes esetben lerontja a főszabály alkalmazhatóságát. A főszabály és a kivételszabály ezen természetes viszonya azonban a kivételszabály érthetősége szempontjából közömbös. Ebben a körben kizárólag annak van jelentősége, hogy az átlagos fogyasztó a kivételszabály megfogalmazása alapján meg tudja-e ítélni, hogy az alperes a háztartási ingóságok megsemmisülése esetén mikor térít a főszabálynak megfelelő kárkori beszerzési értéken, és mikor térít a kivételszabálynak megfelelő kárkori valóságos értéken. Az alperes okfejtése szerint az ÁSZF II..... pontja érthető, mert az „A biztosító szolgáltatása” című fejezetben belül, egymáshoz képest ugyanazon szolgáltatási táblázat egymást követő soraiban van elhelyezve, és a megfogalmazása egyértelmű. Az ÁSZF pontjának szerves részét képezik annak (6) és (7) indexszámmal ellátott értelmező rendelkezései, amelyekkel együtt értelmezve az ÁSZF II.6.B.1. pontját a hivatkozott pont kellő, megfelelő és érthető szempontokat nyújt a fogyasztó számára ahhoz, hogy a károsodott ingóságai használati fokához képest felmérje, hogy a biztosító milyen esetben térít új értéken és milyen esetben kárkori értéken, és ehhez képest megértse

a biztosító térítésének azt a mechanizmusát, amelyet a támadott kikötés szabályozni és rendezni hivatott. Az ÁSZF II..... pontja tehát a Ptk. 6:102. § (3) bekezdése alkalmazásában érthető és világos. Az, hogy egy ingóság hasznátsági foka kihat annak értékére, és a hasznátsági foknak megfelelő káridőponti érték nem más, mint az új érték csökkentve az értékcsökkenéssel, egy átlagos fogyasztó számára egyértelmű. Annak megállapítása pedig, hogy adott ingóság hasznátsági fokához képest hogyan alakul annak értékcsökkenése a kár időpontjában szakértői kérdés, nem pedig az alperes döntése.

Arra az esetre, ha az ÁSZF II..... pontjának tisztességtelensége vizsgálható akár azért, mert az nem az alperes főszolgáltatását meghatározó ügyleti feltétel, akár azért, mert a megfogalmazása nem világos és nem érthető, kiemelte: az ÁSZF II..... pontja nem mond ellent az ÁSZF I.9. pontjának. Ennek oka, hogy a vagyonszoportokra megállapított biztosítási összegek értékkövetése (indexálása) nem vonja maga után az adott vagyonszoportba (a perbeli esetben a háztartási ingóságok csoportjába) tartozó minden egyes ingóság káridőponti beszerzési értéken térítését. Idézte továbbá a Ptk. 6:458. § (1) bekezdését azzal, hogy a Ptk. biztosítási fejezetének diszpozitív szabályozására figyelemmel semmi nem zárja ki, hogy az ÁSZF II..... pontja meghatározza, hogy mely vagyontárgyak esetében igazodik az alperes teljesítési kötelezettsége a káridőponti beszerzési értékhez, illetve a káridőponti (valóságos) értékhez. Az ÁSZF II..... pontja tehát nem mond ellent az ÁSZF I... pontjának, mert éppen az ÁSZF II..... pontja határozza meg, hogy az „ingóságok” vagyonszoporton belül milyen esetben, milyen értékkel kerül sor a biztosító térítésére. A Ptk. 6:102. § (2) bekezdésére hivatkozva kifejtette azt is, hogy a vizsgált biztosítási termék fejlesztése során figyelembe vették azt a körülményt, hogy egy átlagos magyar háztartásban az ingóságok - a technikai fejlődésre is figyelemmel egyre rövidebb időközrel - korszerűbbre cserélődnek. Ezért fontos, hogy értékkövetés alkalmazásával a vagyonszoport biztosítási összege kövesse az árváltozások színvonalát, így az ügyfeleknek nem kell külön bejelenteniük az alperes felé, ha valamely biztosított vagyontárgyat korszerűbbre cserélnek. Ha erre sor kerül, az alperes a fogyasztók érdekét szolgálva minden évben felkínálja a vagyonszoport biztosítási összegének értékkövetését (indexálását). Ennek ellenére előfordulhat, hogy egy háztartásban vannak olyan biztosított ingóságok, amelyek már elveszítették az eredeti beszerzési értékük 85%-át. Az ÁSZF I.8.B. pontjára is figyelemmel 85%-os értékcsökkenés felett a veszélyközösség érdekei miatt is méltánytalan eredményre vezetne az ilyen vagyontárgyak újjal való pótlása. A veszélyközösség érdekének a Kúria is jelentőséget tulajdonított a Pfv..... számú ítéletében az elévülési idő vizsgálatával kapcsolatban, de ez az értelmezés az értékcsökkenés figyelembevétele körében is irányadó. Az alperes ezen szerződési feltétel megfogalmazása során figyelemmel volt a veszélyközösség érdekére. Az indexálással kapcsolatban kiemelte: az ÁSZF II..... pontjának alkalmazása során a káridőponti érték meghatározásakor az alperes az újra beszerzés költségéből vonja le az amortizációt. Ez azt jelenti, hogy az értékcsökkenés számítása során figyelembe vett kiindulási alap mindig az újkori érték, ezt csökkenti az alperes az amortizációval. Az indexált díj fizetése tehát nem marad megfelelő ellentételezés nélkül. Az avultatás és az indexálás ilyen formában történő együttes alkalmazása nem tisztességtelen. Különösen magas fokú értékvesztés felett indokolt kizárni a káridőponti beszerzési értéken térítést. Álláspontja szerint az ÁSZF II.6.B.1. pontja a Ptk. 6:102. § (1) bekezdése értelmében nem minősül tisztességtelennek, mert a biztosítási szerződésből eredő jogokat és kötelezettséget nem a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megsértésével, nem egyoldalúan és indokolatlanul az alperessel szerződő fogyasztó hátrányára állapítja meg.

Az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontjával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az nem ütközik a Bit. 124. § (2) bekezdésébe. A felperes által hivatkozott eseti döntésekben a bíróság azokat az általános szerződési feltételeket minősítette tisztességtelennek, amelyek a biztosító szolgáltatási kötelezettségét kötötték nyomozást megszüntető határozathoz vagy a bíróság jogerős határozatához.

Az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontja azonban a rendőrségi, szabálysértési feljelentés esetében kifejezetten a biztosítási esemény bekövetkezésének és körülményeinek igazolásához szükséges okirat benyújtását teszi lehetővé az ÁSZF I..... d) pontja alapján. Ez utóbbi rendelkezés előírja, hogy bűncselekmény, illetve szabálysértés gyanúja esetén a szerződő (biztosított) köteles az illetékes hatóságnál (rendőrség, kormányhivatal járási hivatala, NAV) feljelentést tenni és a káresemény körülményeit jegyzőkönyvben rögzíttetni. Az alperes érvelése szerint a hatóság előtt felvett jegyzőkönyv, röviddel a káreseményt követően rögzített tényeloadás a legmegbízhatóbb dokumentum a biztosítási esemény bekövetkezésének és körülményeinek igazolása szempontjából. A büntetőeljárás során hozott határozatok - feltéve, hogy a biztosított rendelkezésére állnak - ugyancsak alkalmasak a biztosítási esemény bekövetkezésének és körülményeinek igazolására. Az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontja nem kötik az alperes teljesítésének esedékességét a szóban forgó kikötésekben említett okiratok benyújtásához, még kevésbé kötik az alperes teljesítésének esedékességét a bejelentett biztosítási esemény tekintetében indult büntető- vagy szabálysértési eljárás jogerős befejezéséhez, ezért nem ütköznek a Bit. 124. § (2) bekezdéséhez.

Az ÁSZF I..... e) ii. 2. alpontjának 1-4. francia bekezdésével kapcsolatban kiemelte, hogy a gyakorlatban a halottvizsgálati bizonyítvány vagy nem tartalmaz valamennyi olyan adatot, amelyre az alperesnek szüksége van a szolgáltatása teljesítésének megállapításához, vagy a kitöltése olvashatatlan, érthetetlen. A gyakorlatban gyakran előfordul, hogy halálesetnél az alperes térítési kötelezettségének jogalapja és összecszerúsége szempontjából releváns adatok, tények és körülmények csak a felperes által kifogásolt összes okirat rendelkezésre állása esetén állapíthatók meg. A Kormányrendelet 25., 26., 27. pontjában megjelölendő körülményekkel kapcsolatban kiemelte, hogy ezek az adatok azért kiemelt jelentőségűek, mert ezek alapján vizsgálható, hogy a halál alapjául szolgáló betegségek, események és maga a halál az alperes kockázatviselésének hatálya alatt következett-e be, illetve a feltüntetett betegségek, események nem esnek-e kizárás vagy mentesülés alá. Amennyiben pontosan van kitöltve a halottvizsgálati bizonyítvány és a halál okaként feltüntetett betegség, valamint az alapbetegség diagnosztizálásának időpontja is rögzített, még akkor sem biztos, hogy ez egy valós időpont. Nem biztos, hogy a halottvizsgálati bizonyítványt kitöltő személy rendelkezik ezekkel az adatokkal. A halottvizsgálati bizonyítványon feltüntetésre kerül, hogy történt-e boncolás, adott esetben indokolt lehet a boncolási jegyzőkönyv bekérése, akár a jogalap, akár az összecszerűség vizsgálatához. A biztosított halotti anyakönyvi kivonata az elhunyt személyes adatait és a haláleset idejét tartalmazó nélkülözhetetlen hivatalos közokirat, amely nélkül a halálesettel összefüggő kárrendezési eljárás nem folytatható le. A biztosított halálát okozó betegség kezdeti időpontjának és lefolyásának, valamint a halál közelebbi körülményeinek tisztázásához szükséges iratok (kezelőorvosi nyilatkozat, zárójelentés) azért szükséges, mert az abban foglalt adatok alapján vizsgálható, hogy a halál alapjául szolgáló betegségek az alperes kockázatviselésének hatálya alatt kezdődtek-e, illetve nem esnek-e kizárás vagy mentesülés alá. A halottvizsgálati bizonyítvány tehát nem tartalmaz minden olyan adatot, amely az élet-, baleset és egészségbiztosítási károk rendezéséhez, jogalapi vizsgálatához szükséges. A felsorolt okiratok a Bit. 124. § (2) bekezdése alkalmazásában a biztosítási esemény bekövetkezésének igazolásához szükséges okiratnak minősülnek.

Hangsúlyozta, hogy a Bit. 124. § (1) bekezdése alapján határozza meg előre, hogy a biztosítási esemény bekövetkezése esetén milyen szolgáltatásokat és költségeket, milyen okiratok bemutatása ellenében teljesít. A Bit. 124. § (1) bekezdése elvileg kizárja, hogy a biztosító a biztosítási feltételekben nem nevesített okirat bemutatását követelje meg. Az ÁSZF I..... e) ii. 2. alpontja 1-4. francia bekezdése tisztességtelenségének vizsgálata során különös súllyal kell értékelni, hogy az okiratok listázása nem azt a célt szolgálja, hogy a biztosító azok mindegyikét minden egyes kárügyben bekérje, hanem azt, hogy amennyiben valamely okirat szükséges a kárrendezéshez, azt az alperes jogosult legyen bekérni.

Konkrét esetekben keletkezett, fénymásolatban csatolt, anonimizált halottvizsgálati bizonyítványok kivonatával kívánta bizonyítani, hogy a halottvizsgálati bizonyítványok kiállítása számos esetben hiányos, és szükségessé teszi további okiratok bekérését az ügyfél kezdeményezettjétől annak megalapozott elbírálása érdekében, hogy az ügyfél halála a biztosítási feltételek alkalmazásában biztosítási eseménynek minősül-e. Ezen túlmenően a halottvizsgálati bizonyítvány nem közokirat, csupán hatósági bizonyítvány, amely részben anyakönyvi nyilvántartási adatok, részben statisztikai adatok felvételére használatos. Maga a bizonyítvány céljából rendszeresített nyomtatvány egy hatlapos indigós irat, amelynek utolsó példányai lényegében olvashatatlanok. A halotti bizonyítványban foglalt - sokszor hiányos - információk minimális bizonyítóerővel bírnak. A halotti anyakönyvi kivonat ezzel szemben közokirat.

Az ÁSZF I..... és I..... pontjával kapcsolatban elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperes nem jogosult arra, hogy ezen rendelkezések szerződéses tartalommal válása tisztességtelenségének a megállapítását kérje. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy az ÁSZF I.14.B. és I.14.E. pontja nem tisztességtelen.

Érvelése szerint a felperes a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. §-a és a Ptk. 6:105. § (2) bekezdése alapján nem jogosult annak vizsgálatát kérni a bíróságtól, hogy az ÁSZF I..... és I..... pontja szerződési tartalommal válik-e, és ehhez képest az alperes szerződéskötési folyamata tisztességes-e. Ezzel összefüggésben hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf..... számú és a Kúria Pfv.V..... számú ítéletére. Közérdekű perben nem a tisztességtelen eljárást, hanem a tisztességtelen kikötést támadhatja a felperes. Arra az esetre, ha közérdekű perben vizsgálható az alperes tájékoztatási gyakorlata, hivatkozott arra, hogy a perbeli ÁSZF szerződéses dokumentációjaként rendszeresítette a „Biztosítási ajánlat és kötvény” nevet viselő okiratot, amelynek 3. oldalán „Nyilatkozat” cím alatt felhívja a fogyasztók figyelmét arra, hogy az alperes a biztosítási szerződésekre vonatkozó általános feltételekben külön fejezetben foglalta össze a Polgári Törvénykönyvtől lényegesen eltérő rendelkezéseket (Fogyasztói nyilatkozat). A fogyasztónak lehetősége van a megfelelő rovatban megjelölni, hogy a biztosítási szerződésekre irányadó általános feltételeknek a Ptk.-tól lényegesen eltérő rendelkezései című fejezeteiben foglaltakat kifejezetten elfogadja. Álláspontja szerint mindez a felperes keresetösségi jogának elismerése esetén is kizárja az ÁSZF I..... pontjának és I..... pontjának tisztességtelenségét.

Az ÁSZF I..... pontjával és I..... pontjával kapcsolatban arra hivatkozott, hogy ezek a feltételek sem külön-külön, sem együttes hatásukban nem jelentenek a fogyasztók hátrányára történő eltérést a Ptk. fedezetfeltöltésre vonatkozó, a fogyasztói szerződések esetén valóban egyoldalúan kógens rendelkezéseitől. Ebből következően nem minősülnek jogszabályba ütköző kikötésnek sem. Ezzel kapcsolatban idézte a Ptk. 6:461. §-át, amely alapján a folyó biztosítási időszakban (határozott tartalmú szerződések esetében a teljes határozott tartam ideje alatt) a fogyasztó bármikor kiegészítheti a biztosítási díjat a biztosító által közölteknek megfelelően, és ezzel helyreállíthatja az eredeti biztosítási összeget. Az ÁSZF I..... pontja szerint amennyiben a szerződő fél fogyasztó, akkor jogosult az éves biztosítási díj megfelelő kiegészítésével a biztosítási időszakra megállapított biztosítási összeget eredeti mértékre emelni. A hivatkozott szerződési feltétel alapján tehát az egy évnél hosszabb határozott időre kötött biztosítási szerződések esetén is az éves - tehát nem a teljes tartamra szóló - biztosítási díj kiegészítésével állítható helyre a teljes tartamra szólóan az eredeti biztosítási összeg. Az ÁSZF I..... és I..... pontja nem sérti a Ptk. 6:455. § d) pontjának egyoldalúan kógens rendelkezéseit.

Az ÁSZF I..... pontjával kapcsolatban szintén arra hivatkozott, hogy egyrészt a felperes - keresetösségi jog hiányában - nem jogosult arra, hogy ezen kikötés szerződéses tartalommal válása

tisztességtelenségének a megállapítását kérje közérdekű perben. Az ÁSZF I..... pontjának szerződéses tartalommal való válása mint a tisztességtelenség előkérdése nem vizsgálható közérdekű perben. A felperes keresetösszege jogának elismerése esetén pedig a csatolt fogyasztói nyilatkozattal bizonyította, hogy külön tájékoztatja és nyilatkoztatja a fogyasztókat, amely kizárja az ÁSZF I..... pontjának tisztességtelenségét.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes által 2016.-tól a Házörző otthon- és életmód biztosítási feltételeket alkalmazó alábbi szerződéses feltételek tisztességtelenek, így az annak alkalmazójával szerződött valamennyi félre kiterjedő hatállyal érvénytelenek:

Az ÁSZF I..... e) ii. 2. alpontja: É.-, b.- és e. károk vonatkozásában minden esetben be kell nyújtani, továbbá a következő iratok másolatát halál esetén - halottvizsgálati bizonyítvány/halotti epikrizis, boncolási jegyzőkönyv, biztosított halotti anyakönyvi kivonata, amennyiben a halál betegség következtében állt be, biztosított halálát okozó betegség kezdeti időpontjának és lefolyásának, valamint a halál közelebbi körülményeinek tisztázásához szükséges (kezelőorvosi nyilatkozat, zárójelentés stb.).

Az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontja: „Kárbejelentéshez szükséges dokumentumok
A biztosító a biztosítási esemény okozta károk és költségek megtérítéséhez az alábbi dokumentumok rendelkezésre bocsátását jogosult kérni:

4. a rendőrségnél, illetve szabálysértési hatóságnál tett feljelenésről készült jegyzőkönyv másolati példányát,

5. a büntetőeljárás során a nyomozó hatóság, ügyész vagy bíróság által hozott határozatot, továbbá az eljárás során keletkezett szakértői véleményeket, jegyzőkönyveket és a tanúnyilatkozatokat, feltéve, hogy azok rendelkezésre állnak.”

Az ÁSZF I..... pontja: „A Ptk. 6:447. § (2) bekezdésétől eltérően, határozott tartamú szerződések esetén - a felek eltérő rendelkezése hiányában - a biztosítási időszak a szerződés teljes tartama.”

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy saját költségére az alábbi szövegű, az érvénytelenség megállapítására vonatkozó közleményt hozzon nyilvánosságra egy országos napilapban és internetes honlapján 15 napon belül 30 napra.

KÖZLEMÉNY

A Fővárosi Törvényszék 2018. kelt ítéletével valamennyi szerződő félre kiterjedő hatállyal megállapította, hogy a 2016.-tól H. o.- és é. biztosítási feltételek valamennyi félre kiterjedő hatállyal az ÁSZF I..... e) ii) 2. alpontja: É.-, b. és e. károk vonatkozásában minden esetben be kell nyújtani, továbbá a következő iratok másolatát -halál esetén

- halottvizsgálati bizonyítvány/halotti epikrizis, boncolási jegyzőkönyv

- biztosított halotti anyakönyvi kivonata

- amennyiben a halál betegség következtében állt be, biztosított halálát okozó betegség kezdeni időpontjának és lefolyásának, valamint a halál közelebbi körülményeinek tisztázásához szükséges (kezelőorvosi nyilatkozat, zárójelentés stb.) - tisztességtelen, mert a szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel alkalmazójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

Az ÁSZF I..... e) i) 4. és 5. alpontja: „Kárbejelentéshez szükséges dokumentumok

A biztosító a biztosítási esemény okozta károk és költségek megtérítéséhez az alábbi

dokumentumok rendelkezésre bocsátását jogosult kérni:

4. a rendőrségnél, illetve szabálysértési hatóságnál tett feljelenésről készült jegyzőkönyv másolati példányát,

5. a büntetőeljárás során a nyomozó hatóság, ügyész vagy bíróság által hozott határozatot, továbbá az eljárás során keletkezett szakértői véleményeket, jegyzőkönyveket és a tanúnyilatkozatokat, feltéve, hogy azok rendelkezésre állnak" tisztességtelen, mert a Bit. 214. § (2) bekezdésébe ütközik.

Az ÁSZF I..... pontja: „A Ptk. 6:447. § (2) bekezdésétől eltérően, határozott tartamú szerződések esetén - a felek eltérő rendelkezése hiányában - a biztosítási időszak a szerződés teljes tartama" - tisztességtelen, mert nem egyértelmű, ellentmondó.

Egyebekben a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az államnak külön felhívásra forint le nem rótt kereseti illetéket. Akként rendelkezett, hogy ezt meghaladóan a felek a költségeiket maguk viselik.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában idézte a Ptk. 6:105. § (1) bekezdését és a 6:102. § (3) bekezdését. Megállapította, hogy a biztosító társaság fő szolgáltatása a biztosítási esemény bekövetkezése esetére fizetendő biztosítási szolgáltatás. Az ÁSZF II. fejezet 2. pontja meghatározza a kockázatviselés helyét, az ÁSZF II..... pontja a főszolgáltatásra vonatkozó rendelkezést tartalmaz, ezért annak érvénytelensége nem vizsgálható azért sem, mert világosan és érthetően meghatározza a biztosítási esemény bekövetkezése esetére teljesítendő biztosítási szolgáltatás terjedelmét, illetve azt, hogy a 85%-os értékcsökkenést meghaladó ingóságok esetén az alperes nem káridőponti beszerzési, hanem káridőponti értéken térít. A (6) és (7) indexszámmal ellátott értelmező rendelkezések egyértelműen meghatározzák, hogy a károsodott ingóság káridőponti értékcsökkenéséhez képest az alperes mikor, milyen értéken térít.

Az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontjával kapcsolatban kiemelte, hogy az alperes a teljesítéshez csak olyan határozatok bemutatását követelheti meg, amelyek a biztosítási esemény bekövetkezésére vagy a kár mértékére tartalmaznak adatokat. Az érintett rendelkezés azonban nem csupán a kárbejelentéshez, hanem a biztosítási szolgáltatás kifizetéséhez is előírja az ott meghatározott okiratok csatolását, ezért ez a rendelkezés a Bit. 124. § (2) bekezdésébe ütközik.

Az ÁSZF I..... e) ii. 2. alpontjának 1-4. francia bekezdésével kapcsolatban utalt a Bit. 124. § (2) bekezdésére azzal, hogy a biztosítási szolgáltatás teljesítésének esedékességét a bejelentett biztosítási esemény tekintetében indult büntető- vagy szabálysértési eljárások jogerős befejezéséhez az alperes nem kötheti. Idézte a Kormányrendelet 1. számú mellékletét és 1. § 1. pontját. Megállapította, hogy a halottvizsgálati bizonyítvány valamennyi olyan adatot tartalmaz, amelyre az alperesnek szüksége van a szolgáltatás teljesítésének megállapításához, így az ÁSZFA.e) ii. 2. alpontja a Ptk. 6:102. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen.

Az ÁSZF I..... pontjával kapcsolatban arra a megállapításra jutott, hogy nem tisztességtelen az elévülési időt megállapító általános szerződési feltétel. Idézte a Ptk. 6:641. § (1) bekezdését, a 6:103. § (2) bekezdését és a 6:445. § d) pontját.

Az ÁSZF I..... pontját összevetette az ÁSZF I..... pontjával és megállapította, hogy ellentmondásos a biztosítási időszak hosszának a szabályozása, a fedezetfeltöltés szabályozása jogszabálytól eltérővé válik. Az ÁSZF szerint amennyiben a fogyasztó a biztosítási esemény évére vonatkozóan nem teljesíti a fedezetfeltöltést, a biztosítási időszak teljes további tartamában bekövetkezett káresemény esetén csak a csökkentett összegű kárbefizetést követelheti. Ez a

rendelkezés a PK vélemény 1. pontja és a Ptk. 6:103. § (2) bekezdése alapján tisztességtelen.

Az ÁSZF 14....., 14....., 14....., 14..... és 14..... pontjaival kapcsolatban megállapította, hogy a felperes nem jogosult a feltételek tisztességtelenségének megállapítását kérni, mert csak az általános szerződési feltételként a fogyasztói szerződés részévé váló tisztességtelen kikötés érvénytelenségének megállapítását kérheti. Megállapította, hogy felperes neve az elévülési időre vonatkozó szerződéses tartalommal válás tekintetében keresetindítási jogosultsággal nem rendelkezik. Megjegyezte, hogy az alperes külön tájékoztatja és külön nyilatkoztatja a fogyasztókat a Ptk. rendelkezéseitől és a korábbi szerződéses gyakorlattól lényegesen eltérő ügyleti feltételekről.

A perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján döntött.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mind a felperes, mind az alperes fellebbezést nyújtott be.

A felperes fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg és állapítsa meg, hogy az alperes által fogyasztói szerződésben alkalmazott ÁSZF II....., I....., I....., I....., I....., I....., I..... és I..... pontjai is tisztességtelenek, ezért azok az alperessel szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal érvénytelenek. Kérte, hogy a másodfokú e szerződéses rendelkezések tekintetében is rendelje el, hogy az alperes a saját költségére a bíróság által megállapított szövegű, az érvénytelenség megállapítására vonatkozó közleményt hozzon nyilvánosságra. Kérte továbbá, hogy a másodfokú bíróság a felmerülő perköltség viselésére az alperest kötelezze.

Az ÁSZF II..... pontjával kapcsolatban sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában nem tért ki a kereset ezen része alapjául megjelölt, az ÁSZF I.... pontjában foglalt szabályozással összefüggő ellentmondásra. A felperes kifejezetten arra hivatkozott, hogy az ellentmondás miatt az ÁSZF II..... pontja nem egyértelmű, és ezért tisztességtelen. A másodfokú bíróságnak így abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy ellentmondást jelent-e az indexálást és új értéken térítést általános jelleggel előíró ÁSZF I.... pont rendelkezéseihez képest a teljes vagyonszóra kikötött indexálást figyelmen kívül hagyó, az új értéken térítést egyes esetkörökben kizáró ÁSZF II..... pontjának rendelkezése. Ezzel összefüggésben fenntartotta a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf..... számú ítéletében foglaltakra történő hivatkozását.

Az ÁSZF I.... pontjával kapcsolatban változatlanul hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII..... számú ítéletében foglaltakra. Az ebben kifejtettekre tekintettel fenntartotta azt az álláspontját, hogy a hivatkozott szerződéses rendelkezés tisztességtelen. Okfejtése szerint az eldöntendő kérdés az, hogy az általános szerződési feltétel használójának gazdasági érdekével lehet-e indokolni egy, korábban a Legfelsőbb Bíróság által megállapítottan tisztességtelen feltétel alkalmazását. Másképpen fogalmazva: mentesülhet-e az alperes a tisztességtelenség jogkövetkezményei alól abból az okból, hogy a feltétel az ÁSZF használójának gazdasági érdeke. Álláspontja szerint tisztességtelen az a feltétel, amely a bíróság által is deklaráltan egyoldalúan, az általános szerződési feltételt alkalmazó biztosító érdekeit szolgálja úgy, hogy az egyoldalúságot az alperes gazdasági érdekei indokolják, és amely feltétel egyébként lényegesen eltér a jogszabályi rendelkezéstől. Kiemelte azt is, hogy az a bírói jogértelmezés, amely szerint nem indokolatlan és ezért nem tisztességtelen az elévülési idő egy évre csökkentése, ellentmondani látszik a 93/13/EGK tanácsi irányelv és a Ptk. általános szerződési feltételekre vonatkozó gondolati rendszerének. Az egyoldalúan a biztosító érdekét szem előtt tartó döntés indokolatlanul hátrányos a fogyasztónak. E körben hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf..... számú végzésének indokolására, a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf..... számú döntésére és a BH2014. 83. számon közzétett eseti döntésre.

Hangsúlyozta, hogy az általa korábban hivatkozott 16.Gf..... számú ítéletábrái döntést a Kúria a Pfv.V..... számú ítéletével hatályában fenntartotta, a döntés a vitatott jogkérdés tekintetében a felperes álláspontját támasztja alá, ahogyan a korábbi Kúriai gyakorlat (Kúria Pfv.VII..... számú ítélet, Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII..... számú ítélet) is.

Az ÁSZF I..... pontjával kapcsolatban a Ptk. 6:78. § (2)-(3) bekezdését idézve kiemelte, hogy a diszpozitív törvényi rendelkezéstől, illetve a korábbi szerződési gyakorlattól eltérő szerződési feltételeket az alperes az ÁSZF-ben, annak részeként összegyűjtve fogalmazta meg. Az ÁSZF-beli szabályozás azonban nem elégséges, mert arról a fogyasztót külön tájékoztatni kell, és az eltérő rendelkezéseket a fogyasztónak külön tájékoztatást követően kifejezetten el kell fogadnia. A Ptk. 6:78. § (2)-(3) bekezdésének az ÁSZF I..... szerinti „Eltérés a korábbi szerződési gyakorlattól, lényeges eltérések a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseitől” nem felel meg. Ezzel összefüggésben változatlanul hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII..... számú ügyben hozott ítéletére.

Az alperes által az elsőfokú eljárásban hivatkozott, a Kúria Pfv.V..... számú ítéletére tekintettel kifejtette, hogy az egyes eljáró bíróságok azon álláspontjának ismeretében, hogy az általános szerződési feltétel részeként megjelenő fogyasztói nyilatkozatok kapcsán nem fogadják el teljes körűen a Legfelsőbb Bíróság konkrét ügyben (Gfv..... számú ítélet) kifejtett álláspontját, nem támadta önállóan a fogyasztói nyilatkozatot. Hivatkozott azonban a Fővárosi Ítéletábrá 21.Gf..... számú ítéletére, amellyel az ítéletábrá lényegesen szűkítette a Legfelsőbb Bíróság által a fogyasztói nyilatkozatok tisztességtelensége megállapíthatóságának feltételeit.

Álláspontja szerint ellentétes a 93/13/EGK irányelvvel, különös tekintettel annak (22) preambulumbekkezdésével a Kúria Pfv.V..... számú ítéletében kifejtett jogértelmezés. A 93/13/EGK irányelv (22) preambulumbekkezdése alapján az ÁSZF-ben foglalt bármely rendelkezés vizsgálható közérdekű perben. A szabály nem enged kivételt: az a rendelkezés, amelyet az ÁSZF tartalmaz, közérdekű keresettel indított perben támadható. A feltétel közérdekű perben való támadhatósága nem függ az egyes fogyasztó és a feltétel alkalmazója között esetlegesen fennálló jogvita kimenetelétől, és nem függ attól sem, hogy egyedi esetben a fogyasztó azt megismerte, illetve elfogadta. A fellebbezés alapján tehát a másodfokú bíróságnak kell állást foglalnia abban a kérdésben, hogy az ÁSZF részeként megjelenő (abban benne foglalt) egyes rendelkezések kívül eshetnek-e a közérdekű kereset alapján indult perben a tisztességtelenség bírósági vizsgálatának körén.

Amennyiben a másodfokú bíróság szerint a 93/13/EGK irányelv rendeltetésének megfelelően felperes neve által indított perben az ÁSZF I..... pontjának tisztességtelensége vizsgálható, úgy vizsgálni kell, hogy a támadott feltétel, amely lényegesen eltér a jogszabályoktól vagy a szokásos szerződési gyakorlattól, jogszabályba ütközés vagy egyéb ok miatt tisztességtelenségnek minősül-e. Vizsgálandó továbbá, hogy a tájékoztatás megtörténtéről szükséges-e olyan igazolás kiállítása, amely a fogyasztó érdekérvényesítését megkönnyíti, ha az alperes a Ptk. 6:78. § (2) bekezdésében foglalt külön tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget. Ez utóbbi kérdés különösen azért lényeges, mert a külön tájékoztatás megtörténtét sem a támadott ÁSZF rendelkezések, sem az egyébként ugyancsak az ÁSZF-ben foglalt, így bizonyító erővel nem rendelkező fogyasztói nyilatkozat nem igazolja egyértelműen.

Az ÁSZF I..... pontjával kapcsolatban kiemelte továbbá, hogy a közérdekű kereset absztrakt jellege miatt az egyedi megtárgyaltsághoz hasonlóan annak sincs jelentősége, hogy az egyedi esetben a hivatkozott általános szerződési feltétel részévé vált-e a fogyasztóval kötött szerződésnek. Nem lehet azonban eltekinteni a Ptk. 6:102. § (2) bekezdésében foglaltaktól. Ebben a körben hivatkozott a Kúria EBH2016.G.1. számon közzétett eseti döntésére, valamint a Fővárosi Ítéletábrá 14.Gfv..... számú határozatára, az ebben hivatkozott BDT2013. és BDT2010. számon közzétett eseti döntésekre, valamint a BH2014. és BH2013. számon közzétett eseti döntésekre. Álláspontja szerint felperes neve keresetindítási jogosultsága nem szűkíthető azon az alapon, hogy valamely

kikötés nem vált a szerződés részévé, mert az ehhez szükséges feltételek vizsgálata közérdekű perben nem lehetséges. Ha és amennyiben a rendelkezésre álló adatok alapján az állapítható meg - miként a jelen ügyben is - hogy a külön tájékoztatás ÁSZF-ben történik, úgy az közérdekű per tárgyává tehető. Ellenkező értelmezés ugyanis egy speciális körben a jogszabályi rendelkezés ellenére kizárja a közérdekű perindítást. Ezzel összefüggésben hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf..... számú végzésére.

Az alperes a fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg abban a részében, amellyel az elsőfokú bíróság megállapította az ÁSZF I.....e) i. 4. és 5. pontja és I.....e) ii. 2. alpontja érvénytelenségét. Kérte a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását.

Fellebbezése alapjául előadta, hogy az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. pontja az elsőfokú ítéletben foglalt okból nem tisztességtelen, mert nem sérti a Bit. 124. § (2) bekezdését, míg az I.11.A. e) ii. 2. alpontja az ítéletben foglalt okból nem tisztességtelen, mert az alperes okiratokkal bizonyította, hogy a halottvizsgálati bizonyítvány kitöltése sok esetben hiányos, olvashatatlan vagy egyébként érthetetlen, a biztosító térítési kötelezettségének jogalapja és összepszerűsége szempontjából releváns adatokat nem mindig tartalmazza, amely okból esetenként további okiratok beszerzése nélkülözhetetlen. Ezen túlmenően az elsőfokú ítélet nem adja indokát, hogy az alperes azon jogosultsága, amely szerint a halottvizsgálati bizonyítványon kívül egyéb dokumentumokat is bekérhet, a Ptk. 6:102. § (1) bekezdése alkalmazásában miért tisztességtelen. A közleményben az elsőfokú bíróság úgy fogalmaz, hogy a tisztességtelenség oka az, hogy az alperes a szerződő fél hátrányára állapítja meg a biztosítási szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket, noha a kifogásolt dokumentumokat minden esetben az elhunyt szerződő kedvezményezettjének kell benyújtania. Ezen túlmenően az elsőfokú ítélet rendelkező része magának a halottvizsgálati bizonyítványnak a benyújtására vonatkozó kötelezettség előírását is tisztességtelennek minősíti, noha arról maga az elsőfokú ítélet állapítja meg, hogy minden releváns adatot és információt tartalmaz, amelyhez képest legfeljebb a további okiratok bekérése esetében merülhetne fel a tisztességtelenség.

Az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. pontjával kapcsolatban kiemelte, hogy a biztosítási esemény tekintetében indult büntető vagy szabálysértési eljárásban hozott jogerős befejező határozat bekérésén túl a biztosítók jogosultak eldönteni, hogy a biztosítás által fedezett egyes biztosítási események bekövetkezésének igazolásához, illetve a teljesítendő szolgáltatás mértékének meghatározásához milyen iratok, okiratok benyújtását követelik meg a biztosítottaktól. Ez következik a Bit. 124. § (1) bekezdéséből. A Bit. 124. § (2) bekezdése nem zárja ki, hogy a feleket terhelő tájékoztatási és együttműködési kötelezettség keretében a biztosító olyan okiratok benyújtását is megkövetelje, amelyek szoros értelemben véve nem a biztosítási esemény bekövetkezésének igazolásához, illetve a teljesítendő szolgáltatás mértékének meghatározásához, hanem például a biztosító későbbi megtérítési igényének érvényesítéséhez szükségesek. Az egyetlen megkötés, hogy a biztosítók a biztosítási szolgáltatás teljesítését nem tehetik függővé az ilyen okiratok benyújtásától. Az elsőfokú bíróság azonban nem vizsgálta, illetve a vizsgálat eredményét az ítéletben nem rögzítette abban a körben, hogy az ÁSZF I.11.A. e) i. 4. és 5. alpont által nevesített okiratok szükségesek-e a biztosítási esemény bekövetkezésének igazolásához, illetve a teljesítendő szolgáltatás mértékének meghatározásához, illetve azt sem, hogy a szóban forgó kikötések bármelyike révén saját teljesítésének esedékességét az alperes a bejelentett biztosítási esemény tekintetében indult büntető vagy szabálysértési eljárás jogerős befejezéséhez köti-e. Sérlemelte, hogy az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy a rendőrségi, szabálysértési feljelentésről készült jegyzőkönyv másolata, a büntetőeljárás során hozott (nem feltétlenül jogerős és eljárást

befejező) határozatok, keletkezett szakértői vélemények, jegyzőkönyvek és tanúnyilatkozatok miért nem tekinthetők a biztosítási esemény bekövetkezésének és körülményeinek igazolásához szükséges okiratoknak, továbbá ezek bekérésével az alperes mennyiben köti a teljesítésének esedékességét a „bejelentett biztosítási esemény tekintetében indult büntető- vagy szabálysértési eljárás jogerős befejezéséhez.”

Az ÁSZF I..... e) ii. 2. alpontjával kapcsolatban kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság sem azt állapította meg, hogy a boncolási jegyzőkönyv, a halotti anyakönyvi kivonat, illetve a kezelőorvosi nyilatkozat és a zárójelentés olyan okiratok, amelyek a Bit. 124. § (2) bekezdése alkalmazásában nem tekinthetők a biztosítási esemény bekövetkezésének és körülményeinek igazolásához szükséges okiratoknak. Az elsőfokú bíróság csupán azt állapította meg, hogy a halottvizsgálati bizonyítvány elvileg tartalmaz valamennyi olyan releváns adatot és információt, amelyek szükségesek a biztosítási esemény bekövetkezésének és körülményeinek igazolásához. Ehhez képest az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a Ptk. 6:102. § (1) bekezdése szerinti szempontokat és az alperes által példaként hivatkozott eseteket. Okszerűtlen és a veszélyközösség érdekével ellentétes eredményre jutott az elsőfokú bíróság az ÁSZF I..... e) ii. 2. alpontja értékelésével. Fenntartotta azt a hivatkozását, hogy az ÁSZF I..... e) ii. 2. alpontjában a dokumentumok listázása nem azt a célt szolgálja, hogy az alperes az itt megjelölt valamennyi dokumentumot bekérje minden kárrendezés során, hanem azt, hogy amennyiben valamely dokumentum szükséges a kárrendezéshez, azt jogosult legyen bekérni.

Amennyiben a bíróság az ÁSZF I..... ii. 2. alpontja 1-4 francia bekezdéseit kiiktatja az alperes által alkalmazott ÁSZF-ből és az alperes ügyfeleinek biztosítási szerződéseiből, ez azzal a következménnyel jár, hogy az alperes olyan kárügyekben is kénytelen kifizetést teljesíteni, amelyekre a vonatkozó biztosítási feltételek alapján nem lenne köteles, hiszen a hiányos, olvashatatlan, érthetetlen halottvizsgálati bizonyítványon túl nem lenne jogosult olyan további, a Bit. 124. § (1)-(2) bekezdését egyébként nem sértő dokumentumokat bekérni, amelyek alapján a fizetési kötelezettsége vagy annak hiánya kétséget kizáróan megállapítható. Mindez ellentétes a veszélyközösség érdekeivel. A veszélyközösség érdekeit azonban a tisztességtelenség vizsgálata során figyelembe kell venni, összhangban a Kúria Pfv.V..... számú ítéletében kifejtettekkel. Annak alátámasztására, hogy a halottvizsgálati bizonyítványok a gyakorlatban gyakran értékelhetetlen adatokat, tartalmaznak, csatolta a „Halottvizsgálati bizonyítványok adatainak elemzése nem boncolt elhunytak esetében” című tanulmányt.

Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletben nem indokolta, hogy az alperesnek az a jogosultsága, hogy a halottvizsgálati bizonyítványon kívül egyéb okiratokat is bekérjen, a Ptk. 6:102. § (1) bekezdése alkalmazásában miért tisztességtelen, azaz mennyiben bontja meg a kedvezményezettek és az alperes viszonyában a jogok és kötelezettség elosztásának egyensúlyát, és miben áll a kedvezményezettek hátránya, ha a hiányos, érthetetlen vagy éppen olvashatatlan halottvizsgálati bizonyítványon túl az alperes egyéb, az ÁSZF I..... e) ii. 2. alpontjának 1-4. francia bekezdésben felsorolt egyéb okiratokat is bekér. Ezzel összefüggésben felhívta a figyelmet arra is, hogy a közleményben az elsőfokú bíróság úgy fogalmazott, hogy a tisztességtelenség oka az, hogy az alperes a szerződő fél hátrányára állapítja meg a biztosítási szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket, annak ellenére, hogy a kifogásolt okiratokat minden esetben az elhunyt szerződő kedvezményezettjének kell benyújtania. Az elsőfokú ítélet rendelkező része magának a halottvizsgálati bizonyítványnak a benyújtására vonatkozó kötelezettség előírását is tisztességtelennek minősíti annak ellenére, hogy erről maga az elsőfokú ítélet állapítja meg, hogy minden releváns adatot és információt tartalmaz, amelyhez képest legfeljebb a további okiratok bekérése esetében merülhet fel a tisztességtelenség.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezésével nem érintett részében az elsőfokú ítélet

helybenhagyását kérte.

Az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontjával kapcsolatban kiemelte, hogy az alperes a kikötés 5. alpontjában általánosságban és határidő nélkül sorolja fel azokat az okiratokat, amelyek a kárbejelentéshez szükségesek, és amelyeknek kérésére jogosult a biztosítási esemény okozta károk és költségek megtérítéséhez. Ez egyrészt azt eredményezheti, hogy az alperes indokolás nélkül, a büntető vagy a szabálysértési eljárás jogerős befejezéséig a fogyasztótól bármilyen olyan iratot bekérhet - a Bit.-ben és a kikötésben meghatározott korlátokra tekintet nélkül - amely a megítélése szerint „vitathatatlanul szükséges” a biztosítási esemény okozta károk megtérítéséhez, mert arra a fogyasztónak ráhatása nincs, elodáztatva ezzel a teljesítésének esedékességét. Másrészt az átlagos fogyasztótól nem várható el, hogy a biztosító kérését követően mérlegelje, hogy az adott dokumentum szükséges-e a biztosítási esemény okozta károk és költségek megtérítéséhez. A felsorolt okok miatt a kikötés a Ptk. 6:102. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen. Ezen túlmenően a kikötésben szereplő általános megfogalmazás azt eredményezi, hogy így a feltétel nem egyértelmű. A fogyasztó ugyanis nem láthatja előre, hogy ténylegesen meddig, mely időpontban és pontosan milyen dokumentumokat kell majd az alperes rendelkezésére bocsátania, különös figyelemmel arra is, hogy a kikötés a „Kárbejelentéshez szükséges dokumentumok” címet viseli, de nyilvánvaló, hogy az 5. alpontban felsorolt dokumentumok a kár bejelentésekor objektíve nem állhatnak a fogyasztó rendelkezésére. Ezért a kikötés a Ptk. 6:103. § (2) bekezdése értelmében is tisztességtelen.

Az ÁSZF I.....e) ii 2. alpontja 2-4. francia bekezdése kapcsán a másodfokú eljárás során úgy nyilatkozott, hogy a keresete nem terjedt ki az ÁSZF I..... e) ii pont 2. alpont 1-4. francia bekezdése tisztességtelenségének megállapítása körében annak megállapítására, hogy tisztességtelen az a rendelkezés, amely szerint a biztosító élet-, baleset- és egészségbiztosítási károk vonatkozásában halál mint biztosítási esemény esetén minden esetben kérheti a halottvizsgálati bizonyítvány másolatának benyújtását. A további rendelkezésekkel kapcsolatban kiemelte, hogy az alperes hivatkozásával ellentétben az I..... e) ii 2. alpontja 2-4. francia bekezdése a felsorolt dokumentumok kötelező benyújtását írja elő minden esetben. A kikötés tehát annak általános, kötelező jellegű, indokolatlan előírása miatt sérti a Ptk. 6:102. § (1) bekezdését. Az alperesnek a veszélyközösség érdekében és a kockázatfelosztás rendszerének megbízható működését szolgáló gazdasági érdekre vonatkozó hivatkozása pedig az alperes által hivatkozott Pfv.V..... számú ítéletére hivatkozással nem megalapozott, mert az az ítélet nem a tárgybeli tartalmú kikötésre vonatkozott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezésével nem érintett részében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Fellebbezési ellenkérelmének indokául hivatkozott az elsőfokú eljárás során 2018. február 8-án benyújtott előkészítő iratában foglaltakra.

A másodfokú bíróság a felperes másodfokú eljárás során tett nyilatkozatából, valamint a peres eljárás irataiból megállapította, hogy a felperes keresete nem terjedt ki az ÁSZF I..... e) ii pont 2. alpont 1-4. francia bekezdése tisztességtelenségének megállapítása körében annak megállapítására, hogy tisztességtelen az a rendelkezés, amely szerint a biztosító élet-, baleset- és egészségbiztosítási károk vonatkozásában halál mint biztosítási esemény esetén minden esetben kérheti a halottvizsgálati bizonyítvány másolatának benyújtását.

Ebből az következik, hogy az elsőfokú bíróság érdemi döntése, amellyel az ÁSZF I..... e) ii pont 2. alpont 1. francia bekezdésének a halottvizsgálati bizonyítvány benyújtását előíró rendelkezése tisztességtelenségét is vizsgálta és ezen kikötés érvénytelenségét az ítéletével megállapította, a Pp.

215. §-ába ütközik. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletének ezt a részét a Pp. 252.§ (2) bekezdése értelmében a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül hatályon kívül helyezte. Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság egyebekben a keresetet teljes terjedelmében elbírált, a perben nincs olyan további kérelem, amely újabb eljárás lefolytatását és határozat meghozatalát indokolná, így az elsőfokú bíróságot ebben a részben a másodfokú bíróság újabb eljárásra sem utasíthatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az rendelkezése, amellyel megállapította, hogy az ÁSZF I..... pontja: „A Ptk. 6:447. § (2) bekezdésétől eltérően, határozott tartamú szerződések esetén - a felek eltérő rendelkezése hiányában - a biztosítási időszak a szerződés teljes tartama" tisztességtelen, így az annak alkalmazójával szerződött valamennyi félre kiterjedő hatállyal érvénytelen, és az alperes által közzéteendő közlemény szövegének erre vonatkozó része, továbbá a keresetet az ÁSZF I..... pontja érvénytelenségének megállapítására irányuló részében elutasító rendelkezése a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezések és fellebbezési ellenkérelmek korlátaira tekintettel bírálta felül.

A felperes fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése nem megalapozott.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság érdemi döntésének azzal a részével, amellyel megállapította, hogy tisztességtelen, így az annak alkalmazójával szerződött valamennyi félre kiterjedő hatállyal érvénytelen az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontja, valamint az ÁSZF I..... e) ii. 2. alpontja 1-4. francia bekezdésének az a rendelkezése, amely szerint élet-, baleset- és egészségbiztosítási károk vonatkozásában minden esetben be kell nyújtani a következő iratok másolatát halál esetén: halotti epikrízis; boncolási jegyzőkönyv; biztosított halotti anyakönyvi kivonata; amennyiben a halál betegség következtében állt be, biztosított halálát okozó betegség kezdeti időpontjának és lefolyásának, valamint a halál közelebbi körülményeinek tisztázásához szükséges iratok (kezelőorvosi nyilatkozat, zárójelentés stb.) Egyetértett továbbá az elsőfokú bíróság érdemi döntésének azzal a részével, amellyel az ÁSZF I..... pontja és ÁSZF I..... pontja, utóbbi ponton belül az ÁSZF I....., I....., I....., I..... és I..... pontok tisztességtelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasította.

Az elsőfokú ítélet ezen rendelkezéseit érintő fellebbezési kérelmekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását az alábbiak szerint pontosítja, illetve egészíti ki.

Az elsőfokú bíróság az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontja körében ugyan a hivatkozott jogszabályhely téves megjelölésével [tévesen a Bit. 214. § (2) bekezdését jelölte meg a Bit. 124. § (2) bekezdése helyett], de érdemben helytálló következtetésre jutott annak megállapításával, hogy ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontja a Bit. 124. § (2) bekezdésébe ütközik.

A Ptk. 6:453. §-a értelmében a biztosítottat (szerződő felet) a biztosítási esemény bekövetkezésére vonatkozóan - a biztosítási szerződésben megállapított határidőn belül teljesítendő - bejelentési kötelezettség terheli. Ennek során köteles a biztosítónak a biztosítási eseménnyel kapcsolatban a szükséges felvilágosítást megadni és lehetővé tenni a felvilágosítás tartalmának ellenőrzését. Amennyiben bármelyik kötelezettségét elmulasztja, és emiatt a biztosító kötelezettsége szempontjából lényeges körülmény kideríthetetlenül válik, a biztosító kötelezettsége a Ptk. 6:453. §-a értelmében nem áll be. A biztosító a biztosítottat (szerződő felet) terhelő bejelentési és felvilágosítás-adási kötelezettséggel összefüggésben a Bit. 124. § (1) bekezdése alapján a biztosítási szerződési feltételekben köteles meghatározni, hogy a biztosítási esemény bekövetkezése esetén milyen szolgáltatásokat és költségeket milyen okiratok bemutatása ellenében teljesít. Ennek során azonban a Bit. 124. § (2) bekezdése alapján a szolgáltatása teljesítésének esedékességét csak olyan

okirat bemutatásától teheti függővé, amely a biztosítási esemény bekövetkezésének igazolásához, illetve a teljesítendő szolgáltatás mértékének meghatározásához szükséges.

A Ptk. 6:453. §-a és a Bit. 124. § (1)-(2) bekezdése együttes értelmezése során jelentősége van annak, hogy a biztosított (szerződő fél) a biztosító fizetési kötelezettségét megalapozó tények bizonyítására vonatkozó kötelezettségének eleget tehet a már megindult vagy befejeződött szabálysértési vagy büntető eljárásban keletkezett iratok (rendőrségnél vagy szabálysértési hatóságnál tett feljelentésről készült jegyzőkönyv másolata; a büntetőeljárás során a nyomozóhatóság, ügyész vagy a bíróság által hozott határozat; az eljárás során keletkezett szakértői vélemények, jegyzőkönyvek, tanúvallomások) bemutatásával, de ettől eltérő, a biztosítási esemény bekövetkezése körülményeinek tisztázását lehetővé tevő egyéb dokumentumokkal, okiratokkal is. A biztosítottnak (szerződő félnek) lehetősége van a ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontjában felsorolt okiratok benyújtására, azonban ezt a jogot a biztosító nem írhatja át kötelezettséggé. Az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontja ezért a Bit. 124. § (2) bekezdésébe ütközik. A Bit. 124. § (2) bekezdésébe ütköző szerződési feltétel nem egyeztethető össze a szerződés rendeltetésével.

A hivatkozott kikötés azonban a Ptk. 6:102. § (1)-(2) bekezdéseiben foglaltak vizsgálata, és a 6:103. § (2) bekezdése alapján is tisztességtelen. Ennek egyik oka, hogy a hivatkozott szerződéses kikötés általánosságban és határidő nélkül sorolja fel azokat az okiratokat, amelyeket a biztosító jogosult bekérni a biztosítási esemény okozta károk és költségek megtérítéséhez, ezért a kikötésben szereplő általános megfogalmazás azt eredményezi, hogy a feltétel nem egyértelmű.

Ezen túlmenően az iratok benyújtásának kötelezettségéhez képest a szerződés nem tartalmazza, hogy az ÁSZF I.....d) pontjában két munkanapra korlátozott kárbejelentést követően a biztosítónak milyen határidőn belül kell a biztosítottat felhívni a szükséges dokumentumok benyújtására, amely az ÁSZF I.....b) i. alpontja alapján jelentősen befolyásolja a biztosító teljesítési kötelezettségének esedékességét. A biztosított kárbejelentési és okirat szolgáltatási kötelezettségének elmulasztása az alperes szolgáltatási kötelezettségének késedelmét kizáró körülmény, azonban az ÁSZF a kárrendezési eljárásban kizárólag a biztosítóval szemben támaszt követelményeket, míg a biztosítót nem kötelezi arra, hogy a felsorolt okiratokra is tekintettel megfelelő határidőn belül közölje a biztosítóval, hogy a teljesítéséhez milyen igazoló okiratok benyújtását tartja szükségesnek. Jelentősége van továbbá annak is, hogy - a fentiekben kifejtettek szerint - adott esetben a biztosító mentesüléséhez vezethet, ha a biztosított a szerződésben megállapított határidőn belül a biztosítási eseményt nem jelenti be, és a szükséges felvilágosítást nem adja meg, illetőleg a felvilágosítások tartalmának ellenőrzését nem teszi lehetővé (Ptk. 6:453. §), továbbá, hogy kárbiztosítási szerződésnél a szerződésben kikötött határidő hiányában a biztosítónak a teljesítés előkészítéséhez szükséges időre tekintettel megállapított határidőn belül kell a szolgáltatását teljesítenie (Ptk. 6:462. §). Helytállóan hivatkozott továbbá arra a felperes, hogy az átlagos fogyasztótól nem várható el annak mérlegelése, hogy az adott dokumentum szükséges-e a biztosítási esemény okozta károk és költségek megtérítéséhez. Erre tekintettel az ÁSZF I..... e) i. 4. és 5. alpontja - a Ptk. 6:102. § (2) bekezdése alapján együtt értékelve az ÁSZF I.....d) pontjával és I.....b) i. alpontjával - a szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megsértésével, egyoldalúan és indokolatlanul az alperessel szerződő fogyasztó hátrányára állapítja meg.

Az ÁSZF I..... e) ii. 2. alpontja 1-4. francia bekezdésének fellebbezéssel érintett része tisztességtelenségének vizsgálata során az elsőfokú bíróság helytállóan indult ki abból, hogy élet-, baleset és egészségbiztosítási károk vonatkozásában a biztosított halála mint biztosítási eseményen alapuló igényérvényesítés esetén a Kormányrendelet 1. számú mellékletében meghatározott tartalommal kitöltött halottvizsgálati bizonyítvány minden olyan adatot tartalmaz, amely a biztosítási esemény bekövetkezésének igazolásához, illetve a teljesítendő szolgáltatás mértékének meghatározásához szükséges. Az ÁSZF I..... e) ii. 2. alpontja 1-4. francia bekezdésének

fellebbezéssel érintett része a Ptk. 6:102. § (1) bekezdésében meghatározott okból azért tisztességtelen, mert az az alperes hivatkozásával ellentétben halál esetén minden esetben kötelezővé teszi az ott felsorolt okiratok benyújtását, függetlenül attól, hogy a halottvizsgálati bizonyítvány tartalmazza-e a biztosítási esemény bekövetkezésének igazolásához, illetve a teljesítendő szolgáltatás mértékének meghatározásához szükséges adatokat. Tisztességtelen az a szerződéses kikötés, amellyel a biztosító a biztosítási szerződésen alapuló követelést érvényesíteni kívánó fogyasztótól olyan iratok bemutatását követeli meg, amelyek a követelés megalapozottságának megítélése szempontjából ésszerűen nem tekinthetők lényegesnek.

A halotti anyakönyvi kivonat bemutatásának szükségességével kapcsolatban a másodfokú bíróság utal arra, hogy az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény 61. § (1) bekezdése értelmében a halálesetet anyakönyvezés céljából - legkésőbb az azt követő első munkanapon - az illetékes anyakönyvvezetőnél be kell jelenteni. A bejelentéssel egyidejűleg a bejelentő közli és igazolja - az anyakönyvvezető által beszerzendő okiratok kivételével - mindazokat az adatokat, amelyek az anyakönyvezéshez szükségesek. A 62. § (1) bekezdése értelmében a haláleset bejelentésekor az anyakönyvvezető részére be kell mutatni a halottvizsgálati bizonyítványt. Abban az esetben, ha a halottvizsgálati bizonyítvány rendelkezésre áll, a halotti anyakönyvi kivonat kiállítására az ebben foglalt adatok alapján kerül sor.

Mindezek alapján a kikötés annak általános, kötelező jellegű, indokolatlan előírása miatt sérti a Ptk. 6:102. § (1) bekezdését.

Az ÁSZF I..... pontjával kapcsolatban a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság e körben kifejtett indokaival.

Ez az általános szerződési feltétel a Ptk. 6:22. § (1) bekezdésével meghatározott öt éves elévülési időt szállítja le, amelyre a szerződő felek a Ptk. 6:22. § (3) bekezdése alapján jogosultak. A biztosítási jogviszony sajátos jellegéből eredően a biztosítónak a biztosítási szerződésből eredő kötelezettsége teljesítésének megítélése során a biztosítási eseményről való tudomásszerzéshez, a biztosítási esemény lényeges körülményének megismerhetőségéhez különösen fontos érdeke fűződik. Az általános szabályoktól lényegesen eltérő egy éves elévülési idő alkalmazásában nem kizárólag az általános szerződési feltételt alkalmazó biztosító érdeke jelenik meg, hanem az a teljes veszélyközösség és az ahhoz tartozó fogyasztók érdekét is szolgálja. Az általánosnál rövidebb elévülési idő az elvárható magatartást tanúsító fogyasztó számára nem okoz jelentős nehézséget, az elévülés nyugvásának jogintézményére tekintettel pedig öt méltánytalanság sem érheti. Ebből következően a biztosítási eseményből eredő követelés elévülési idejének akár jelentős lerövidítése sem jelenti a felek szerződésből eredő jogainak és kötelezettségeinek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével, egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára történő megállapítását. Az elévülési időt lerövidítő, az ÁSZF I..... pontjába foglalt általános szerződési feltétel tisztességtelensége ezért a Ptk. 6:102. § (1)-(2) bekezdései alkalmazásával nem állapítható meg, ahogyan azt a Kúria a Pfv.V.20.857/2017/9. számú és Pfv.V..... számú ítéleteiben már kifejtette.

Az ÁSZF I..... pontjával kapcsolatban az elsőfokú bíróság helyesen tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes csak az általános szerződési feltételként a fogyasztói szerződés részévé váló tisztességtelen kikötés érvénytelenségének megállapítását kérheti.

A Ptk. 6:102. § (1) bekezdése értelmében a szerződésnek az a feltétele (belső tartalmi eleme) tisztességtelen, amely a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben a fogyasztó kárára jelentős egyenlőtlenséget idéz elő.

A fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződés részévé váló tisztességtelen kikötés a Ptk. 6:103.§ (3) bekezdése alapján semmis.

A Ptk. 6:105. § (1) bekezdése alapján indított közérdekű kereset a fogyasztó és a vállalkozás közötti

szerződés részévé váló tisztességtelen általános szerződési feltétel érvénytelenségének a megállapítására irányul.

Az ÁSZF I..... pontjában foglalt figyelemfelhívás (tájékoztatás) fogalmilag nem általános szerződési feltétel, hanem az alkalmazni kívánt általános szerződési feltételek szerződéses tartalomává válásának előfeltétele. Az ÁSZF I....., I....., I....., I..... és I..... pontjában foglaltak azokat az egyébként az Általános- és Különös Feltételekben elhelyezett rendelkezéseket tartalmazzák a figyelemfelhívás körében összegyűjtve az I..... pontban, amelyek a Ptk. rendelkezéseitől lényegesen eltérnek. Az itt felsorolt rendelkezések tehát nem a felek szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit szabályozzák, és csupán az alperessel szerződő fél kifejezett elfogadása alapján válnak a szerződés részévé.

Ahogy azt a Kúria Pfv.V..... számú ítéletében kifejtette, ha a figyelemfelhívás nem történik meg, akkor az a szerződést létrehozó, annak tartalmát kialakító szerződéskötési eljárás hiányossága. Ennek lehetséges jogkövetkezménye nem az érvénytelenség, hanem a Ptk. 6:78. § (2)-(3) bekezdése értelmében az, hogy nem válik a szerződés részévé a szokásos szerződési gyakorlattól, vagy a szerződésre vonatkozó rendelkezéstől lényegesen eltérő olyan általános szerződési feltétel, amelyet a másik fél - külön figyelemfelhívó tájékoztatást követően - kifejezetten nem fogadott el.

Az ÁSZF II..... pontjával kapcsolatban a másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság által levont következtetéssel.

Az ÁSZF II..... pontját együtt vizsgálva az ÁSZF I.... pontjával az átlagos fogyasztó számára nem világos, nem érthető és nem egyértelmű, hogy az ÁSZF I.... pontja alapján az alperes által alkalmazott indexálás ellenére az alperes a vagyontárgy 85%-os értékcsökkenése esetén miért káridőponti térítést ír elő az ÁSZF II..... pontjával. Ez az általános szerződési feltétel a Ptk. 6:102. § (3) bekezdése és a 103. § (2) bekezdése alapján tisztességtelen, függetlenül attól a kérdéstől, hogy ezen ÁSZF-beli rendelkezés a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési feltételnek minősül-e.

Az ÁSZF II..... pontját önmagában értelmezve világos és érthető, hogy ingóságot ért teljes kár esetén a biztosító szolgáltatásának teljesítése káridőponti beszerzési értéken történik, ha az ingóságok káridőponti értékcsökkenése nem érte el a 85%-ot, de káridőponti értéken történik, ha az ingóságok káridőponti értékcsökkenése elérte a 85%-ot. Az ÁSZF II..... pontját azonban együtt vizsgálva az ÁSZF I.... pontjával, az átlagos fogyasztó számára nem világos, nem érthető és nem egyértelmű a szabályozásnak az alperes által a perbeli védekezésében hivatkozott, a Ptk. 6:458. § (1) bekezdésén alapuló indoka. Az ÁSZF II..... pontja a fogyasztó számára az ÁSZF I.... pontjában, I.... pontjában és I..... pontjában foglaltakkal együtt értelmezve még kevésbé világos, érthető és egyértelmű.

A Bíróság a C-26/13. számú, a C-143/13. számú és a C-96/14. számú ügyben hozott ítéletekben kifejtette, hogy a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának, átláthatóságának a 93/13/EGK irányelvben foglalt követelménye nem korlátozható kizárólag azok alaki és nyelvtani szempontból érthető jellegére. A fogyasztó számára világos és érthető megfogalmazás követelménye megkívánja, hogy a szerződési feltételek alapján a fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse a számára a szerződésből eredő gazdasági következményeket. Az ÁSZF II..... pontja esetén nem lehet kizárni, hogy - bár a feltételt nyelvtanilag helyesen fogalmazták meg és táblázatba foglalták - a feltétel tartalmát, a feltételből eredő gazdasági következményeket a fogyasztó az ÁSZF I...., I....., I.... és I.... pontjával együtt értelmezve nem értette. A jelen ügyben vizsgált ÁSZF alkalmazásával a szerződés megkötésekor a fogyasztóban nem szükségszerűen tudatosult az a körülmény, hogy az ÁSZF I.... pontjával előírt értékkövetés ellenére az ingóság teljes kára esetén 85%-os értékcsökkenésnél káridőponti értéken történő térítést kap.

Jelentősége van továbbá annak, hogy az ÁSZF az Általános feltételek - Különös feltételek szerkesztési elvet követi, és a tartalomjegyzékkel, ügyféltájékoztatóval együtt 68 oldalból áll. Az

ÁSZF-ben az I.... pont, I.... pont, I.... pont és I.... pont az Általános Feltételeken belül, míg a II... pont a Különös Feltételek között elhelyezve található. Ebből következően a fogyasztó számára nem látható át e feltételek közötti viszony, és nem ismerhető fel egyértelműen az ÁSZF II.... pontjának a fogyasztó számára releváns gazdasági következménye. Az alperesnek ezt a feltételt olyan módon és olyan pontossággal kellett volna megfogalmaznia, hogy a fogyasztó azt az ÁSZF I....., I....., I..... és I..... pontjával együtt értelmezve is fel tudja ismerni, hogy az ingóságot ért teljes kár mint biztosítási esemény esetén a bekövetkezett vagyoni hátránya a szerződésben kikötött biztosítási összeghez képest milyen feltételek mellett és milyen arányban térül meg.

Tekintettel arra, hogy az ÁSZF II..... pontja a fent kifejtetteknek nem felel meg, mert az nem világos és nem érthető, a Ptk. 6:102. § (3) bekezdése alapján attól függetlenül vizsgálható a hivatkozott kikötésnek a Ptk. 6:102. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti tisztességtelensége, hogy az főszolgáltatást megállapító, vagy a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési feltételnek minősül-e. Az ÁSZF II..... pontja tisztességtelenségének vizsgálatára a kereseti kérelem kiterjedt, ezért a bíróság döntése nem terjed túl a kereseti kérelmen (Pp. 215. §), ha a kereset tárgyát képező szerződéses kikötés tisztességtelenségét a felperes által felhozott októl eltérő okból is vizsgálja, és a vizsgálat eredményeként megállapítja a szerződési feltétel tisztességtelenségét.

A másodfokú bíróság ezzel összefüggésben kiemeli: a Bíróság - visszautalva a C-168/05. számú ügyben hozott ítélet 38. pontjára - a C-472/10. számú ítélet 41. pontjában kifejtette, hogy a fogyasztóknak a 93/13/EGK irányelv által biztosított védelem alapját alkotó közérdek indokolja, hogy a bíróság hivatalból köteles vizsgálni valamely szerződéses feltétel tisztességtelen jellegét. A C-397/11. számú ügyben hozott ítélet 42. pontja alapján a másodfokú bíróság jogosult az elsőfokú eljárás adataiból egyértelműen megállapítható valamennyi semmisségi okot vizsgálni. A 93/13/EGK irányelv által előírt védelem teljes hatékonysága azt követeli meg, hogy a feltétel tisztességtelen jellegét hivatalból észlelő nemzeti bíróság ezen észlelésből minden következtetést levonhasson. Az a lehetőség, hogy a bíróság a feltételek tisztességtelenségét hivatalból vizsgálja, megfelelő eszköz annak elősegítésére, hogy az irányelv 7. cikkében szereplő cél elérhetővé váljon, és a nemzeti bíróságnak minden, a nemzeti jog értelmében a feltétel tisztességtelen jellegének észleléséből eredő következtetést le kell vonni annak biztosítása céljából, hogy a tisztességtelen feltétel ne jelentsen kötelezettséget a fogyasztóra nézve (Bíróság C-397/11. számú ítéletének 41. pontja).

A másodfokú bíróság az ÁSZF II..... pontját a Ptk. 6:102. § (1) bekezdésében foglalt szempontok alapján vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy ez az általános szerződési feltétel tisztességtelen, mert az alperes az ÁSZF I.... pontja értelmében a biztosítási díjat - kárgyakoriságtól függetlenül - rendszeresen az árszínvonal változásához igazítja (indexálja), tehát a biztosítási díj tekintetében értékkövetést alkalmaz, ezzel szemben a 85%-os nagyobb elhasználtágú ingóságok kárait a fogyasztó részére már nem téríti meg, azaz a korlátozott teljesítéshez nem igazodik a díjfizetési kötelezettség. A kikötés ezért egyoldalúan és indokolatlanul a jóhiszeműség és tisztesség megsértésével állapítja meg az alperes Ptk. 6:439. §-a szerinti kötelezettsége teljesítésének korlátait, figyelemmel arra is, hogy a fogyasztó a szerződéskötéskor nem látja, és előre sem láthatja megfelelő tájékoztatás hiányában, hogy az ingóságok milyen ütemben és mikor érik el a 85%-ot meghaladó értékcsökkenést.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - annak nem fellebbezett rendelkezését nem érintve - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, az ÁSZF II.... pontjában foglalt kikötés tisztességtelenségét a rendelkező részben foglaltak szerint megállapította, és a Ptk. 6:105. § (2) bekezdése alapján rendelkezett e kikötés érvénytelenségének megállapítására vonatkozó közlemény alperes általi közzétételének kötelezettségéről is.

A felperes fellebbezése részben, az ÁSZF II..... pontjára vonatkozó rendelkezés tekintetében

eredményre vezetett, míg az alperes fellebbezése sikertelen volt. Ennek folytán az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása ellenére az elsőfokú eljárásban a pernyertesség-pervesztesség arányában a peres felek között érdemi különbség nem volt. A másodfokú bíróság ezért helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletének azt a rendelkezését, amellyel az alperest a kereseti illeték fele összegének viselésére kötelezte. Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság nem rendelkezett felperes neve keresetindítása folytán feljegyzett forint kereseti illetékből az államot terhelő forint kereseti illeték viseléséről, ezért arról a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határozott a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján. A másodfokú bíróság helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét abban a részében is, amellyel úgy rendelkezett, hogy a peres felek a fentiekén túl maguk viselik az elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket.

A felperes fellebbezése részben vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság felperes neve fellebbezése folytán feljegyzett 48.000 forint fellebbezési illeték viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott. Erre tekintettel az alperes a feljegyzett fellebbezési illetékből forint fellebbezési illetéket köteles megfizetni az állam javára külön felhívásra a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1)-(2) bekezdései és 15. § (1), (3) bekezdései alapján. felperes neve fellebbezése folytán feljegyzett további forint fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam visel. Az alperes az eredménytelen fellebbezésére tekintettel a másodfokú eljárásban felmerült költségét (a fellebbezésével felmerült illetéket és ügyvédi munkadíjat) maga viseli.

, 2019. október 17.

Dr. Pusztai Anita
a tanács elnöke

Dr. Lupóczné dr. Krammer Edit
előadó bíró

Dr. Lente Sándor
bíró